

İRSİYET, ÂŞIKLIK VE DÖRT ÂŞIK

Yrd. Doç. Dr. Doğan KAYA

Kişilerin âşıklığa yönelmelerinde irsiyet önemli rol oynar. Bu konu hakkında daha önce Âşık Edebiyatı Araştırmaları (Sivas, 1998) kitabımızda ayrıntılı bilgi verdiğimizden burada aynı bilgileri tekrar etmek istemiyoruz. Ancak yurdun çeşitli yörelerinde olduğu gibi Sivas yöresinde de kan bağı bulunan pek çok âşık vardır. Biz bu yazımızda bunlardan Turan ve Safiye Yılmaz'ın âşık olan çocuklarını konu edineceğiz. Bunlar; kızları *Zülbiye Sığircı*, *Günayar Erdoğan* ve Günayar'ın kızı *Yurdagül Erdoğan* ile oğulları *Şahin Yılmaz* ve *Murtaza Yılmaz*'dır. Ne var ki, sözünü ettiğimiz âşıklardan Şahin Yılmaz'ın şiirlerine ulaşamadığımız için maalesef onu tanıtamayacağız.

ZÜLBİYE SİĞİRCİ

1962'de Altınyayla'nın Tahiyurt köyünde doğdu. Turan ve Safiye Yılmaz'ın kızıdır. İlkokulu köyünde okudu. 1979'da Hidayet Sığircı ile evlendi. Üç çocuk annesidir. Halen Şarkışla'da ikamet etmekte olup ev hanımıdır.

Yetmişten fazla şiiri vardır. Şiirleri teknik yönden kuvvetlidir. Bunlar genellikle dini konuda olup on bir hecelidirler.

Muhtacım

Kerem eyle yüce Rabb'im yol göster
Keremine kudretine muhtacım
Sen tut elimizden bize sen göster
Sabırına selâmına muhtacım

Muhtacım ben sana daima muhtaç
İyi et yaramı sen sür bir ilaç
Doktorlar doktoru sen yaramı aç
Dermanına merhemine muhtacım

Yok olan yok sende imkânı büyük
Yüceler yücesi mekânı büyük
İyiliği yardımı şefkati büyük
Ver gönlüme ilhamına muhtacım

Ver muradım hedefime ulaştır
Yunus gibi dağı taşı dolaştır
Bir tebessüm eyle nefsimi sustur
İlimine irfanına muhtacım

Ne kadar neylesek sonumuz ölüm
Sevdiği kulana eylemez zulüm
Beni darda koyma sen tut sen elim
ZÜLBİYE der Rahman'ıma muhtacım

Dua

Yüce Mevlâ'm benim senden ricam var
 Geldim huzuruna beni affeyle
 Duamı kabul et geri çevirme
 Geldim huzuruna beni affeyle

Günahkâr kulunum günahım çoktur
 Benim senden başka taptığım yoktur
 Sen büyük hekimsin sen büyük doktor
 Geldim huzuruna beni affeyle

Ver muradım hedefime varayım
 İt kulunum eşiğinde öleyim
 Sabır ver gönlüme huzur bulayım
 Geldim huzuruna beni affeyle

Yoldan çıkanları döndür yoluna
 Sen Kerim'sin sen hükmeden kuluna
 Acı gençliğime fakir halime
 Geldim huzuruna beni affeyle

Sen kara eyleme benim yazımı
 Sana geldim sana döndüm özümü
 İki cihanda da ak et yüzümü
 Geldim huzuruna beni affeyle

Doğrudan ayırma söyletme yalan
 Bana rehber olsun Kadim-i Kur'an
 Nefsime uydurma yedirme haram
 Geldim huzuruna beni affeyle

Hayır işlerinde koşayım sana
 Şerrine uğratma yardım et bana
 Her zaman her yerde muhtacım sana
 Geldim huzuruna beni affeyle

Kazayı belâyı def et başımdan
 Salma beni münafığın peşinden
 Daima koşayım hayır işinden
 Geldim huzuruna beni affeyle

ZÜLBİYE kuluna sen et yardımı
 Şifa gönder sen iy'eyle derdimi
 Ya Rab koru vatanımı yurdumu
 Geldim huzuruna beni affeyle

Tamam mı

Derdin yüce dağdan yüce de olsa
Gülmesini bileceksin tamam mı
Önüne çıksa da türlü engeller
Gelmesini bileceksin tamam mı

Kış olsa da baharında yazında
Güvencini kayıp etme özünde
Sadık olup verdiğin her sözünde
Kalmasını bileceksin tamam mı

Kayıp etme şerefini şanını
Doğruluktan yana döndür yolunu
Gerekirse vatan için canını
Vermesini bileceksin tamam mı

Sakın yenik düşme kendi nefsine
Her türlü çileye katlanır sine
Ola ki kapılma kibire kine
Durmasını bileceksin tamam mı

Eğil deli gönül engine eğil
Vefasız insana verilmez meyil
Her zaman her zaman almalı değil
Vermesini bileceksin tamam mı

Yeter ey ZÜLBİYE sen kendini bil
Hak yolu inşallah gittiğin bu yol
Seni Yaradan'a acize bir kul
Olmasını bileceksin tamam mı

Peygamber Efendimize

Güzel ahlakına güzel huyuna
Bakıp ibret almaz eller utansın
Kalbinden çıkmayıp hep gece gündüz
Seni zikretmeyen diller utansın

Bu dünyaya geldin nurunu saçtın
Gönüller fethedip ufuklar açtın
Uhut Savaşında başta savaştın
Sana el kaldıran kollar utansın

Adınla yazdırdı Mevlâ adını
Şeker vermez sözlerinin tadını
Kırmızı gül senden aldı kokunu
Seni koklamayan canlar utansın

Ümmetim diyerek döktün yaşını
Hıra dağı üstüne gördün düşünü
Hangi kâfir şehit etti dişini
Sana karşı gelen dinler utansın

ZÜLBİYE'yim aşkın ile yanarım
Sana kavuşmaktır ahd ü kararım
Mahşer günü şefaatin umarım
Sana kavuşmayan kullar utansın

GÜNAYAR ERDOĞAN

1964'te Altınyayla'nın Tahiyurt köyünde doğdu. Turan ve Safiye Yılmaz'ın kızıdır. Şiir yazmaya 9-10 yaşlarında başladı. Okumaya çok hevesi olmasına rağmen, ailesi karşı çıktığından hevesi yerine gelmedi. Ancak okumayı ve yazmayı kendi kendine öğrendi. 16 yaşında evlendi. Henüz ömrünün baharında beş çocuk sahibi oldu. Beşinci çocuktan sonra beyninden rahatsızlandı ve sık sık sinir krizleri geçirmeye başladı.

Babası ve annesi şiir yazdığını öğrenince tıpkı okula gitmesine mani oldukları gibi buna da karşı çıktı. Ancak Günayar 15 yaşına kadar sürekli şiir yazdı. Bu arada evlendi, ancak şiir yazmasına bu defa da eşinin ailesi tepki gösterdi. Dert, geçim sıkıntısı etrafında gösterilen tepkiler derken Günayar'ın içindeki sanat aşkı söndü. Şu anda şiir yazamıyor ve ilk şiirlerinden de birkaçı aklında.

Hani Nerede

Anamız babamız Adem'le Havva
Şu yalan dünyaya kurdular yuva
Hep ümmeti için ederdi dua
Nur yüzlü Muhammed hani nerede

Yusuf'un mekânı karanlık zindan
Eyüp derde düştü hak verdi derman
Savaş elbisesi görünmez kandan
Allah'ın aslanı Ali nerede

Yakup yavrum diye yaşlar dökerdi
İdris terzi idi kefen dikerdi
Güçlü Hamza her bileği bükerdi
Hani pehlivanlar piri nerede

Hazret-i İbrahim Kabe'yi kurdu
Eshabkehf üç asır mağrada durdu
Haz(i)ret-i Osman Kur'an okurdu
O sadası tatlı dili nerede

Veysel Allah diye yola düşerdi
Ömer ise adaletle yaşardı
Yunus hak aşkıyla dolup taşardı
Hacı Bayram gibi veli nerede

Tanımazsın

Tanınmaz bir hale düřtüm
Görsen beni tanımazsın
Yandım ateřlerde piřtim
Görsen beni tanımazsın

Ağzımda dişim döküldü
Damardan kanım çekildi
Dünya başıma yıkıldı
Görsen beni tanımazsın

Saçlarım bembeyaz oldu
Gül benzim sarardı soldu
Geçti ömrüm ziyan oldu
örsen beni tanımazsın

Görsen o kadar deęiştim
Çok büyük engeller ařtım
Mutluluk pařende kořtum
örsen beni tanımazsın

GÜNAYAR der kara yazım
Yürürken yorulur dizim
Önümü görmüyor gözüm
örsen beni tanımazsın

MURTAZA YILMAZ

1975'te Altınyayla'nın Tahiyurt köyünde doğdu. Turan ve Safiye Yılmaz'ın oğludur. İlkokul tahsilini köyündeki okulda yaptı. Ortaokulu ve liseyi ise Şarkışla'da bitirdi. 1996'da evlendi, iki çocuk babası. Şu anda Şarkışla'da un fabrikasında çalışmakta.

Şiir yazmaya 14 yaşında başladı. Genellikle sosyal ve dert konulu şiirleri olup olan şiirlerinin sayısı 200'den fazladır.

Böyleyim Kardeş

Adım Murtaza'dır soyadım Yılmaz
Memleket Sivas'tır başka yer olmaz
Bazısı tanır da bazısı bilmez
Öğrenmek istersen ben buyum kardeş

İlçem Altınyayla köyümse Tahtyurt
Hasretlik ateři içimde bir dert
Kalleřlik bilmeyiz mert oğluyuz mert
Tanımak istersen ben buyum kardeş

Ben şairim şiir yazmaktır işim
Yaşımı sorarsan yirmi beş yaşım
Dertlerden belâdan kurtulmaz başım
Tanımak istersen ben buyum kardeş

Amacım İslâmı cihana yaymak
Bozulmuş düzeni düzeni koymak
Batıla değil de töreme uymak
Tanımak istersen ben buyum kardeş

Allah sevgisinin özündeyim ben
Muhammed ümmeti sözündeyim ben
Yavuz'un Fatih'in izindeyim ben
Öğrenmek istersen ben buyum kardeş

Çağ imiş modaymış hiç aklım ermez
Boşuna uğraşma kafama girmez
Biraz gevezeyim dilim hiç durmaz
Tanımak istersen ben buyum kardeş

MURTAZA'yım tarif ettim kendimi
Çok uğraştım yıkamadım bendimi
Öldürseler dahi bozmam andımı
Öğrenmek istersen ben buyum kardeş

Doktor Bey

Boşuna uğraşma hiç zahmet etme
Kapanmaz gönlümde yara doktor bey
AİDS'ten kanserden beter dertlerim
Yanmışım ateşe nara doktor bey

İncitme kâğıdı kalemi yorma
Fayda etmez doktor hap ilaç verme
Netice bellidir röntgene vurma
Kalmadı metelik para doktor bey

İçimdeki sevgi döndü nefrete
İşte gördün doktor düşme hayrete
Benzer oldum Mecnunlara Ferhat'a
Düşmüşem ah ü zara doktor bey

Sığmıyor dertlerim kale söze
Sığmıyor dağlara taşlara düze
Eğerki çareyi sorarsan bize
Söyleyim tez gelsin yare doktor bey

Ne biçim ıstırap sona ermiyor
Akıl fikir gönle hüküm vermiyor
Doçentler proflar bunu bilmiyor
Dönmüşüm amaya köre doktor bey

Yaralı ceylanım kan kaybederim
Buzlu su isterim yanar ciğerim
Derdimin dermanı yare giderim
Talihimle bahtım kara doktor bey

MURTAZA diyor ki dinsin bu acı
Kök salmış dertlerim derinde ucu
Gönlümün sultanı derdim ilacı
Yolla beni nazlı yare doktor bey

Olmaz

Bu vatan bir gemi bizlerse kaptan
Yanlış bir rotada yüzersek olmaz
Milletim el ele vermeli toptan
Safları gevşetip bozarsak olmaz

Tek çare bir yürek bir vücut olmak
Huzur saadeti İslâmda bulmak
Akıbeti feci gaflete dalmak
Batıla meyledip azarsak olmaz

Her zaman dönmeli düzenin çarkı
Zenginin fakirin olmasın farkı
Osmanlı soyuyuz Osmanlı ırkı
Mazlumun yetimi ezersek olmaz

MURTAZA bu ocak tütmeli diyor
Artık bu işkence bitmeli diyor
Herkes hak yolundan gitmeli diyor
Arkadan kuyular kazarsak olmaz

YURDAGÜL ERDOĞAN

1985'te Sivas'ın Altınyayla ilçesinin Kürkçüyurdu köyünde doğdu. Abdülkadir ile Günayar Erdoğan'ın kızıdır. Beş çocuklu ailenin ilk çocuğudur. Ailesi, beş yaşına kadar köyde kalmış, daha sonra Şarkışla'ya yerleşmiştir. İlkokulu Mehmet Emin Tuna İlkokulunda okuduktan sonra maddi sıkıntı içinde olduklarından iki sene okumaya ara vermiştir. Halen Şarkışla'da Köseoğlu İlköğretim okulunda öğrencidir. Babası, iş olduğu mevsimlerde inşaatlarda çalışmaktadır.

Şiire 10 yaşında iken başladı. Ailesinden annesi *Günayar Erdoğan*, teyzesi *Zülbiye Sığırcı*, dayıları *Şahin* ve *Murtaza Yılmaz* da halk şairidir. Yurdagül, ilk şiirlerini, çevrenin dedikodusundan çekinerek herkesten sakladı. Birgün okulda öğretmenleri Aşık Veysel hakkında şiir istedi. Çoğu arkadaşı gibi Yurdagül de bu konuda bir şiir yazdı. Şiiri

sınıfta ve okulda büyük ilgi gördü. Böylelikle kısa sürede etrafında tanındı. Genellikle hüznün hakim olduğu şiirlerinde, ailesinin durumunu ve çeşitli olayları dile getirdi. Bunda çektiği çilelerin ve çok sevdiği dedesinin gözünün önünde trafik kazasında can vermesinin payı büyüktür. Bu olaydan sonra kendisini şiirlere kaptırır ve artık tesellişi şiirlerde bulup rahatlar. Bilhassa dayısı Murtaza Yılmaz'ın etkisinde kalan Yurdağül bugüne kadar 95 şiir yazdı. Şiirleri teknik yönden oldukça iyidir.

Yurdağül'ün henüz on altı yaşında olmasına rağmen bu derece güçlü şiirler yazması, bizi ister istemez, XXI. yüzyılda adından çok söz ettirecek bir âşıkla yüz yüze olduğumuz gerçeğine götürüyor.

Sivas

Hayran oldum baharına, yazına
Açar gonca gonca gülü Sivas'ın
Dağlar arasında uzanır gider
İnişli çıkışlı yolu Sivas'ın

Traktörler tarlalarda çalışır
Ak kuzuya kara koyun karışır
Oğul gelir babasına danışır
Öpülür büyüğünün eli Sivas'ın

Sivas yayla derler dağların ardı
Atamız burada Kongre kurdu
Ozanlar diyarı, aşıklar yurdu
Çalar ince ince teli Sivas'ın

Tohum eker ovasına düzüne
Yiğitleri sadık olur sözüne
Laf söylenmez gelinine, kızına
Bükülmez bileği beli Sivas'ın

Koyunu kuzusu yaylada otlar
Biner koçyiğitler şahlanır atlar
Düğünler kurulur silahlar patlar
Bol olur kaymağı balı Sivas'ın

Okur cahil kalmaz şehiri köyü
Pınarlardan akar soğuktur suyu
Bir mecliste durur çobanı, beyi
Kibir benlik gütmez dili Sivas'ın

Beş vakit namazda camiler dolar
Yaradana kulluk etmeyi diler
Yaşıyor bağrında ulular pırlar
Cennete uzanır yolu Sivas'ın

Kazam Şarkışla, Sivas'tır ilim
 Seni methetmekten durmuyor dilim
 Biraz acı değer rüzgarın, yelin
 YURDAGÜL kölesi kulu Sivas'ın

N'olur

Gönül dağıma yağın kar
 Bir türlü gelmiyor bahar
 Yalvarırım sana rüzgâr
 Deli deli esme n'olur

Günlerim geçmez cefasız
 İnsan yaşar mı sevdasız
 Terk edip giden vefasız
 Selamını kesme n'olur

Seher vakti öter kuşlar
 Şimdi hayal oldu düşler
 İnsan olan hata işler
 Darılıp da küsme n'olur

Ah çekerim yürek sızlar
 Şahit gökteki yıldızlar
 YURDAGÜL arzular özler
 Yüz çevirip susma n'olur

Gel Gayrı

Hasretin ömrümü yedi bitirdi
 Çiçek gibi soluyorum gel gayrı
 Azrail başıma geldi oturdu
 Son nefesi alıyorum gel gayrı

Ne olur sevdiğim uzaktan bakma
 Zaten aşkın yaktı bir de sen yakma
 Unuttum deyip de dünyamı yıkma
 Sevdiğini biliyorum gel gayrı

Elin tutup yaylalara çıkarım
 İpek saçlarına güller takarım
 Ekmek yemez gözlerine bakarım
 Senin için ölüyorum gel gayrı

Yanık bir türküsün düşmen dilimden
 Seninle Yurdagül korkmaz ölümünden
 Artık kimse döndüremez yolumdan
 Ben de sana geliyorum gel gayrı

Sen İdin Ata'm

Bayrağı vatanı halkı koruyan
 Düşmanla savaştın sen idin Ata'm
 Bıkıp usanmadan bu yurdun için
 Zaferlere koşan sen idin Ata'm

Kahramanlık yapan bilekler büken
 Sevgi tohumunu dünyaya eken
 İzmir'de düşmanı denize döken
 Kükreyip de coştan sen idin Ata'm

Sen bir Türk'tün Türk bayrağı taşırdın
 Düşmanların yollarını şaşırdın
 Emek verip millet için yaşardın
 Karlı dağlar aşan sen idin Ata'm

Kar kış demez cephelerde yatarsın
 Düşmana kendini siper tutardın
 Cesaretle orduya güç katardın
 Volkan gibi taşan sen idin Ata'm

Senin şanın ile süslendi yurdun
 Yirmi üç Nisan'ı hediye verdin
 Sivas'a gelerek kongre kurdun
 Bu yurda yakışan sen idin Ata'm

YURDAGÜL'üm seni unutmaz atam
 Senin başarıyla kurtuldu vatan
 Bize yol gösterip ışıklar tutan
 Önümüze düşen sen idin Ata'm

Bu Hayat

Güve düştü şu ömrümün özüne
 Ağır ağır bitiriyor sevdiğim
 Güven olmaz bu dünyanın sözüne
 Aklım fikrim yitiriyor sevdiğim

Feleğin işine şaşıyom gayrı
 Gençlik menziline aşyom gayrı
 Seneden seneye düşüyom gayrı
 Güneş gibi batırıyor sevdiğim

Ey sevdiğim sana döktüm derdimi
 Terkeyledim ben sılamı yurdumu
 N'olur etsen YURDAGÜL'e yardımı
 Gelmez yola götürüyor sevdiğim